

Nr 43.

Av herr **Molin** i Dombäcksmark, *om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om tillämpningen av gällande bestämmelser angående villkoren för lån från odlingslånefonden.*

För erhållande av lån från odlingslånefonden gäller bland annat följande (Svensk författningssamling nr 278 den 9 oktober 1914) mom. 4: »Lånet kan av Kungl. Maj:t bestämmas till hela det belopp, vartill enligt den fastställda arbetsplanen kostnaden för vattenavledningen och avdikningen, efter avdrag för det bidrag som för samma företag eller samma område inom företaget kan vara lämnat från norrländska eller allmänna avdikningsanslaget, beräknas komma att utgå, dock med iakttagande dels att kostnaden för tegdikning eller täckdikning härvid ej må inräknas, dels ock att lånet ej må överstiga 70 procent av det genom vattenavlednings- och avdikningsarbetet uppkommande jordförbättringsvärde, som lantbruksstyrelsen anser sig kunna vitsorda. Låntagaren skall genom kontant tillskott, materialier eller annat bidrag bestrida, vad till företagets fullbordande kan erfordras utöver lämnat statslån eller bidrag från något av nämnda anslag.» Mot dessa bestämmelser finnes ingen egentlig anmärkning att framställa i teori och ordalydelse men väl emot det sätt, varpå bestämmelserna *tolkas* och *tillämpas* av kungl. lantbruksstyrelsen, vilket kan bevisas genom ett konkret fall, som nyligen tilldragit sig inom Västernorrlands län.

År 1915 uppgjorde statens lantbruksingenjör förslag till myr-utdikning vid Hösjön under Ås by i Högsjö socken och förslaget fastställdes av Kungl. Maj:t den 28 april 1916 med villkor att ägarna av littera B I och B II utslötes ur odlingslånet. Samtliga delägare sökte nämligen såväl lån som anslag, och av Kungl. Maj:t beviljades 2,000 kronor i *anslag* och 1,820 kronor i *lån*. Kostnads-

förslaget slutsumma är 4,390 kronor, utom synekostnaden. (En kartskiss bifogas.) Ägarna av B I och B II äro två fattiga torpare, som blivit missmodiga över att de ej få lån och vilja nedlägga hela företaget, och som de äro fattiga och gamla, hade de tänkt sig att efterkommande finge en del av bördan och amorteringen av lånet. Anledningen till att B I och B II ej fått lån, är att deras totala omkostnader i grävningen utgör omkring 1,100 kronor, men förbättringen ej uppskattats till mer än 953 kronor. Enligt författningens *ordalydelse* hade de bort få i lån 70 procent av 953 kronor = 667 kronor men nu ha de fått *intet*. Nog är det egendomligt att statsmakterna med *anslag* uppmuntra ekonomiskt föga bärkraftiga företag, men strypa dem genom att vägra samma företag *odlingslån*, som skola återbetalas.

Företagets räntabilitet är som följer:

A I	förbättring	kronor	2,020:	88
B I	»	»	{ 925:	20
B II	»	»	{ 28:	39
B III	»	»	1,428:	19
B	»	»	60:	01
C	»	»	55:	97

Summa kronor 4,518: 64

Att förbättringen ej uppskattats till mer än kronor 953: 59 å littera B I och B II har sin grund däri, att ägorna ligga överst och äro redan någorlunda torrlagda, de äro med andra ord mindre i behov av dikning och hava alltså mindre nytta än de som ligga invid tjärnen, som årligen översvämmas.

Kungl. lantbruksstyrelsens fördelning av dikningsanslag och lån har följande utseende:

	<i>Anslag.</i>		<i>Lån.</i>		
A I		kronor	813: 55	kronor	1,048: 83
B I		»	453: 60	»	—
B II		»	45: 98	»	—
B III		»	653: 77	»	737: 09
B		»	21: 96	»	21: 95
C		»	22: —	»	22: —

Summa kronor 2,010: 86 kronor 1,829: 87

eller avrundat till » 2,000: — » 1,820: —

Som sagt, missmodiga att ej få lån vilja ägarna av B I och B II avgå från hela företaget, och då de övriga ej vilja störa grannsämjan, blir det hela nedlagt, till stor skada för hela den frostländiga trakten.

Ändamålet med denna motion är att fästa uppmärksamheten på det olyckliga sätt, varpå författningen om odlingslån *tillämpas* i strid mot dess *ordalydelse*, där ingen annan inskränkning finnes än att lånet ej får utgå med mer än 70 procent av det uppskattade förbättringsvärdet, varigenom ju garantin för staten med avseende å lånet är säkerställd. Då någon ändring uti författningens ordalydelse icke torde vara av behovet påkallad, hemställes, i anledning av det anförda,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t fästa Kungl. Maj:ts och kungl. lantbruksstyrelsens uppmärksamhet på nödvändigheten av att gällande bestämmelser rörande nyodlingsfonden tillämpas efter dess ordalydelse, så att lån ej förvägras allenast på den grund, att totalkostnaden för en eller annan delägare i någon mån överstiger markens förbättringsvärde.

Stockholm den 16 januari 1917.

Emil Molin,
Dombäcksmark.

Bilagan å sid. 8 eller den å sid. 6 åberopade kartskissen innehåller:

**Förslag till myrutdikningar vid
Hosjön under Ås by,**

Högsjö socken av Västernorrlands län,
upprättad vid laga syn år 1915 av

Carl Holm,
statens lantbruksingenjör.

